

Zápis z členské schůze VČP ČSO - Pardubice 2. března 2013

Úvodního slova se v 9:15 hod. ujal předseda pobočky Martin Fejfar, který po přivítání asi 40 přítomných, podal organizační pokyny a omluvil nepřítomné omlouvající se členy. Dopolední blok odborných vystoupení, která se týkala monitorovacích terénních metod spojených s kroužkováním ptáků, zahájil František Bárta, který zhodnotil metodu CES v Ptačí oblasti a NPR Bohdanečský rybník. Metodu zde realizuje v hnízdním období na Polákově poloostrově, od roku 2009 pak v sz. partiích území, především v rákosinách. Při odchycích, kterými se sleduje hnízdní produktivita vodních druhů a úspěšnost ve vyvádění mláďat, zaznamenává především typické a relativně početné rákosinové druhy. Při této příležitosti však byl zjištěn bukáček menší, sýkořice vousatá, slavík modráček nebo i rákosník tamaryškový. Síť tvoří linie o celkové délce 70 metrů, odchyt probíhá v podvečerních hodinách a za sezónu je třeba vykonat 9 kontrol v lokalitě.

O metodě CES v České republice hovořil Petr Klvaňa. Probíhá u nás od roku 2004 na přibližně 35 lokalitách (většina jich je v Čechách), především v bezlesých ekosystémech. Touto metodou lze doplnit znalosti o možných příčinách změn v početnosti druhů, bez ohledu na změny, ke kterým může docházet při migracích nebo na zimovištích. Z výsledků lze vyhodnotit pro 84 druhů jejich trend početnosti a index produktivity. Ukazuje se, že například pro rákosinové druhy ptáků v současné době obecně platí snižování jejich početnosti, ale mírný nárůst produktivity. Jsou však i případy, kdy zvýšená produktivita a přežívání mláďat se pozitivně odráží na zvyšující se početnosti (např. u pěníce pokřovní, rákosníka obecného nebo pěníce slavíkové). P. Klvaňa také hovořil o metodě RAS, při které se snaží odborníci hodnotit míru schopnosti meziročního přežívání dospělých ptáků v lokalitě. Metodu uplatňují naši ornitologové od roku 2009, a v roce 2012 byla nashromážděna data k 56 druhům.

Dopolední blok zakončil Zdeněk Vermouzek, který nejprve přítomným osvěžil základní metody, kterými lze „počítat ptáky“ (např. liniová nebo bodová monitorovací metoda), ale zmínil též i některé méně známé, jako např. časový seznam - tzv. „hodinovku“, která byla použita i při současném mapování ptačích druhů a populací v Krkonoších. K této metodě se také ozval s řad členů zájem o podrobnosti k metodice. Věnoval se však zejména Jednotnému programu sčítání ptáků, který u nás probíhá od roku 1981. Ročně se jej účastní přibližně 90 mapovatelů na 130 transektech (jeden má 20 bodů). Výsledky máme tak u 118 ptačích druhů, ze kterých například vyplývá rostoucí početnost u brhlíka lesního nebo úbytek u čejky chocholaté nebo řuhýka obecného. Bohužel smutným obecným výsledkem je zjištění, že zhruba od roku 1996 u nás ubývají nejen ptáci polního, ale i lesního prostředí, kde zejména mizí „specialisté“ – druhy se specifickými nároky na prostředí nebo potravu. Již mezi zasvěcenými osobami známým výsledkem tohoto programu je to, že u nás přibývají druhy „jižní“ a naopak ubývají druhy „severní“. Podrobné výsledky JPSP již ČSO prezentovala, a zájemci o ně (nebo o sčítací program) se také mohou obracet na adresu: jpsp.birds.cz.

Po přestávce, vyplněné jako obvykle občerstvením, nákupem publikací a materiálů a nezbytným osobním kontaktem všech zúčastněných, pokračoval polední blok, jehož moderátorem byl Tomáš Diviš. Nejprve dal prostor Z. Vermouzkovi, který tentokrát vystoupil za sekretariát ČSO. Připomněl například některé zásadní akce, které ČSO pořádá pro své členy nebo pro veřejnost. Dále M. Fejfar zmínil výzvu organizátorů projektu „čejka“, kteří avizují, že i v letošním roce bude pokračovat monitoring tohoto u nás ohroženého druhu bahňáka. Živá diskuse, týkající se predátorů ptačích hnízd, se otevřela nad další výzvu, tentokrát od Karla Weidingera, který se snažil podpořit zvýšení pozornosti predaci ptačích hnízd v urbánním prostředí. Získávání zkušeností a poznatků, které nasbíral v Olomouci, chce rozšířit za účasti dalších zájemců i do našich východočeských krajských měst. Další apel členům přednesl krátce Jiří Zajíc, který nás informoval o závěrečném ročníku mapování ptáků v Hradci Králové, který bude zaměřen zejména na „bílá místa“ území.

Zprávy z výboru oživil opět M. Fejfar, který obsáhleji hovořil o nelehkém úkolu výboru při hájení zájmů ochrany ptačích druhů a jejich prostředí ve správních řízeních na území obou krajů. Zmínil situaci, která je s žádostmi na plašení a odstřel volavek popelavých, kormoránů velkých nebo i

motáků pochopů nebo krkavců velkých, přičemž dosahováno je rozdílných úspěchů (v závislosti na mnoha faktorech). Počet řízení, do kterých pobočka vstoupila i za výrazné pomoci řady našich členů, se v posledních letech pohybuje mezi 25-30 ročně. Patří mezi ně v současnosti například i ochrana hnízdišť sokolů stěhovavých v Broumovských stěnách nebo případ zájmu zřídit plochu pro vodní lyžování na vodní nádrži Rozkoš.

Luděk Petrilák, pověřený nově vedením redakce pobočkových webových stránek, představil vizi, která se má nyní promítnout do snah rekonstruovat naše webové stránky (nová struktura, grafika, faunistické údaje a další rubriky). Tomáš Diviš pak znovu pozval na letošní víkendový výzkumný tábor, při kterém se členové dostanou na významné ornitologické lokality (VOL) Náchodska (rybníky Tuří, Špínka, nádrž Rozkoš a další). Jaroslav Vaněk nabídl členům možnost účastnit se jarní brigády (20. dubna) na Rozkoši, spojenou i se sledováním jarního průtahu ptáků na této „věhlasné“ lokalitě. Na závěr zhodnotil Jakub Vrána významnější ornitologická pozorování ve východních Čechách v roce 2012. Do této bilance se zapojili i přítomní autoři pozorování svými podrobnostmi a doplňky. Schůze byla ukončena ve 13:15 hod.

zapsal Jiří Mach